

Bruxelles, 29. siječnja 2021.
(OR. en)

5623/21

SOC 42
EMPL 30
ECOFIN 71
EDUC 22

NAPOMENA

Od:	Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Provedba Preporuke Vijeća o dugotrajnoj nezaposlenosti: ključne poruke – potvrđivanje ključnih poruka Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu

Za delegacije se u prilogu nalaze ključne poruke Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu o provedbi Preporuke Vijeća od 15. veljače 2016. o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada, s ciljem njihova potvrđivanja.

Prilog ključnim porukama Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu o provedbi Preporuke Vijeća od 15. veljače 2016. o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba nalazi se u dopuni ADD 1 dokumentu 5623/21.

Odbor stalnih predstavnika poziva se da Vijeću preporuči potvrđivanje ključnih poruka Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu o provedbi Preporuke Vijeća od 15. veljače 2016. o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba.

Zajedničko preispitivanje koje su Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu proveli u vezi s Preporukom Vijeća o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada

Ključne poruke Odbora za zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu

Treće preispitivanje Preporuke Vijeća o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada provedeno je 30. studenoga 2020. Budući da se Odbor za zapošljavanje u Preporuci poziva da u bliskoj suradnji s Odborom za socijalnu zaštitu prati njezinu provedbu u pogledu pružanja socijalnih usluga i potpore dohotku, ta dva odbora zajednički su provela ovo treće preispitivanje.

U preispitivanju iz 2020. analiziran je učinak krize uzrokovane bolešću COVID-19 na dugotrajno nezaposlene osobe te odgovori službi za zapošljavanje i socijalnih službi u kontekstu pružanja integriranih usluga. Glavni su ciljevi bili pokazati kako se države članice nose s izazovima s kojima su se suočile dugotrajno nezaposlene osobe tijekom početnih faza gospodarske krize, koje su mjere uspostavljene radi sprečavanja povećanja dugotrajne nezaposlenosti te koji su mogući načini oporavka. Iako se u kontekstu bolesti COVID-19 odgovori politika država članica u pogledu službi za zapošljavanje i socijalnih službi razlikuju, tijekom preispitivanja utvrđeno je nekoliko zajedničkih značajki.

Kad je riječ o službama za zapošljavanje, individualizirano savjetovanje ili izrada profila te pristup uslugama i njihova dostupnost najteže su pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19. Kriza je najmanje utjecala na registraciju i pružanje integriranih usluga (14 odnosno 16 država članica izvijestilo je da nema utjecaja na te funkcije). Zbog zdravstvenih i sigurnosnih razloga mnoge države članice izvijestile su o nastojanjima da se barem dio potpore za zapošljavanje dugotrajno nezaposlenim osobama počne pružati putem interneta. Međutim, te su promjene imale različite ishode, među ostalim zbog nejednakog pristupa dugotrajno nezaposlenih i neaktivnih osoba internetskim uslugama, posebno osoba s nižom razinom vještina u području IKT-a. Nadalje, u kontekstu sve većeg broja osoba koje se prijavljuju službama za zapošljavanje i ograničenih kapaciteta osoblja, neke države članice izvijestile su da osoblje službi za zapošljavanje tijekom posredovanja pri zapošljavanju i pružanja relevantnih usluga često daje prednost osobama koje su nedavno postale nezaposlene jer je veća vjerojatnost da će pronaći posao.

Kad je riječ o socijalnim službama, preispitivanje je pokazalo da je pandemija negativno utjecala na pružanje usluga, osobito onih koje zahtijevaju osobni kontakt. Iako je razina potpore osobama u najosjetljivijim situacijama donekle održana, naglasak je uglavnom bio na pristupu naknadama socijalne pomoći i kontinuitetu njihova pružanja. Neke države članice navele su primatelje minimalnog dohotka kao jednu od prioritarnih ciljnih skupina. Čini se da su registracija i integracija usluga najmanje pogođene (18 država članica izvijestilo je da ne postoji utjecaj ni na nijednu od tih funkcija). Neke države članice uložile su dodatne napore kako bi poboljšale pristup naknadama (npr. ublažavanjem uvjeta za pristup, smanjenjem pristojbi, provođenjem informativnih kampanja ili upotrebom digitalnih alata).

Negativan utjecaj najčešće je primijećen u pogledu rada s javnošću, individualnog savjetovanja ili izrade profila i kontinuiteta usluga. Međutim, zabilježene su i neke dobre prakse kao dio programa socijalne aktivacije (npr. tjedni kontakt s korisnicima putem različitih društvenih medija ili poticanjem dobrovoljnih aktivnosti radi pomoći najugroženijim građanima).

Više od polovice država članica planira promjene u administrativnim procesima javnih službi za zapošljavanje, osobito u pogledu internetskih rješenja i daljnje integracije usluga. Gotovo sve države članice imenovale su jedinstvenu kontaktnu točku unutar ili izvan svojih javnih službi za zapošljavanje, što bi moglo olakšati koordinaciju potpore i ponuda koje se pružaju dugotrajno nezaposlenim osobama. Istodobno bi to moglo doprinijeti poticanju naprednih partnerstava između javnih službi za zapošljavanje i socijalnih službi kako bi se osigurali programi socijalne aktivacije i druge inicijative koje kombiniraju elemente zapošljavanja i socijalne potpore. Ipak, takva napredna partnerstva sa zajedničkim ciljevima te sveobuhvatnim mjerama i uslugama i dalje su prilično rijetka. Jačanje pristupa koji se temelji na jedinstvenim kontaktnim točkama može pomoći u suočavanju sa sve većim pritiskom na pružatelje usluga. Jačanje individualnih načina prevladavanja višestrukih prepreka uključivanju na tržište rada može doprinijeti sprečavanju daljnjeg povećanja dugotrajne nezaposlenosti. To zahtijeva pojačanu suradnju službi za zapošljavanje i socijalnih službi. Kako bi poduprle taj proces, države članice potiču se na daljnji razvoj programa uzajamnog učenja, posebno onih u koje su uključene javne službe za zapošljavanje i socijalne službe.

Većina država članica povećala je resurse za rješavanje pitanja dugotrajne nezaposlenosti i neaktivnosti u kontekstu aktualne krize. To je obuhvaćalo hitne odgovore usredotočene na poboljšanje uporabe internetskih usluga, proširenje ciljnih skupina i usmjerenost na ranjive skupine. Mnoge su države članice još u postupku planiranja ili provedbe takvih mjera, primjerice mjera za poboljšanje digitalnih vještina, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost.

Neizvjesnost u pogledu dugoročnih posljedica aktualne krize na potporu dugotrajno nezaposlenim osobama također je vrlo raširena s obzirom na to da je trenutačno naglasak uglavnom na odgovoru na neposredan učinak krize na gubitak i očuvanje radnih mjesta. U tom kontekstu napori za provedbu politika u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju morat će se usmjeriti na dovršetak programâ i mjera koji su prekinuti ili odgođeni zbog pandemije bolesti COVID-19, kao i na ciljanu kombinaciju usluga za dugotrajno nezaposlene osobe i njihovo integrirano pružanje.

Praćenje Preporuke o dugotrajno nezaposlenim osobama temelji se i na kvantitativnim podacima koji se prikupljaju uz potporu država članica. Najnovije (treće) prikupljanje potpunih podataka na temelju okvira pokazatelja koji je razvio Odbor za zapošljavanje provedeno je u 2019. (sažetak rezultata priložen je ovim ključnim porukama). Pregled je usmjeren na provedbu sporazumâ o integriranju na tržište rada, rezultate postignute u području zapošljavanja i mjeru u kojoj su oni održivi. Dok je 14 država članica u 2019. ostvarilo pokrivenost od najmanje 95 %, u osam država članica barem jedna od tri osobe registrirane u razdoblju od 18 mjeseci ili više nije potpisala sporazum o integriranju na tržište rada. Pokazatelji za praćenje koji se odnose na situaciju korisnika sporazumâ o integriranju na tržište rada dvanaest mjeseci nakon početka rada mogu se izračunati za samo 16 zemalja. Rezultati za 2019. pokazuju da je 46,5 % korisnika sporazumâ o integriranju na tržište koji su izišli iz nezaposlenosti zbog zapošljavanja u 2018. i dalje bilo zaposleno 12 mjeseci kasnije (ne nužno na istom radnom mjestu), u usporedbi s 50,1 % onih koji su iz nezaposlenosti izišli u 2017., što znači da je zabilježen pad. Općenito, države članice potiču se na poduzimanje dodatnih koraka kako bi poboljšale kvalitetu i cjelovitost prikupljanja podataka te svoje kapacitete za praćenje osoba nakon što iziđu iz nezaposlenosti.